

Въ това най-критическо състояние на живота отъ тоя застрашителенъ слухъ, мнозина отъ бъжанцитѣ несдържа и въ самото Търново, гдѣто се отправихѫ за къмъ Свищовъ дано тамъ да избѣгватъ отъ Мохамедовия страхъ и отъ смъртъта на ножътъ му. Брать ми слѣдъ една седмица прѣсѣдвалие въ Търново и той замина съ свойтѣ си за Свищовъ, а азъ останахъ съ сестра си Мария въ Търново да живѣя, като не ми се щѣше да ходя напусто да се скитаамъ отъ място на място по градовете изъ България. Въ врѣме на прѣсѣдвалието ми, азъ имахъ честъта да се разходя изъ градътъ, да видя иѣкои староврѣменни оставали работи, каквото подробно да разглѣдамъ черквицата на Митрополията старата и Св. Четиредесетъ Велико-мѫченци обѣрнати въ Джамия. Когато влѣзохъ въ нея, олтара й бѣше съборенъ откъмъ источната страна, както и покривътъ й скоро поправянъ отъ иѣкое си турско ефенди, стѣните й писани съ разни мѣдни турски изрѣчения отъ корана имъ, които прочитахъ, но не ги помня, стълбовете написани отъ български царь Ивана Асъния II-ий, едини по гладки на старо-български, други по граповъ на Латински или Староеленски, разнитѣ образи замазвани съ бѣль варъ на святците съ имената имъ личатъ още, а западната й страна била съ обѣрната на текиански дервишки хамамъ, въ който отдѣль имаше стая за стоење и други цасии, а пакъ къмъ южния ѹ край въ стената имаше една доста широка дупка, като за лагъмъ направена, каквото подземията да стига до самата извираща се рѣка Янтра, нарочно направена или за това, или за подземно царско скривалище на царски украшения, или за скривалище на български стари ржкопаси, щото новото ѹ Търновско ктиорство, трѣба да обѣрне голѣмо внимание за прѣчистилето на нея дупка, въ която белки, ако не сѫ намѣри друго, то поне намѣрище се иѣкоя българска ржкописна книга закопана, заврѣта и засипана въ дълбочинитѣ ѹ. Послѣ ходихъ и по другитѣ имъ черкови изъ града каквото на Св. Атанасий посвѧтена въ сѫщото врѣме и на Св. Кирилла и Методия, на Св. Никола и на Св. Константинъ